

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 22 Mayıs 2012
Nr.ref: RK 244/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru no: KI 108/11

Başvurucular

Myrteza Dyla

Yüksek Mahkeme'nin PN. Nr. 372/2011 sayı ve 13 Temmuz 2011 tarihli kararlarının Anayasaya uygunluk denetimi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Yakovalı avukat Bay Teki Bokshi tarafından temsil edilen Bay Myrteza Dyla'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, Yüksek Mahkeme'nin kendisine 22 Temmuz 2011 tarihinde teslim edilen PN. Nr. 372/2011 sayı ve 13 Temmuz 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun konusu

3. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") yapılan başvurunun konusu Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 32. maddesi [Kanun Yolu Hakkı], 102. maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları] ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi [Adil Yargılanma Hakkı] ve 13. maddesi [Etkin Başvuru Hakkı] ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürdüğü Yüksek Mahkeme'nin PN. Nr. 372/2011 sayı ve 13 Temmuz 2011 tarihli kararlarının Anayasaya uygunluk denetimidir.

Hukuki dayanak

4. Anayasa'nın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 22. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56(2). kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu 8 Ağustos 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
6. Mahkeme Başkanı'nın GJR. KI 108/11 sayı ve 23 Ağustos 2011 tarihli kararıyla Üye Ivan Čukalović raportör yargıç olarak görevlendirmiş, aynı tarih ve KSH KI 108/11 sayılı kararla Üye Robert Carolan başkanlığında üyeler Snezhana Botusharova ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
7. Mahkeme, 24 Ocak 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme'ye ve İpek Bölge Savcılığına başvuru hakkında bildirimde bulunmuştur. Konuyla ilgili herhangi bir cevap Mahkeme'ye ulaşmamıştır.
8. Ön İnceleme Heyeti 4 Mayıs 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştüğten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

9. İpek Bölge Mahkemesinin bir yargıcı 15 Haziran 2011 tarihinde Bölge Kamu Savcısının başvuru hakkında Kosova Ceza Yasasının (bundan sonra: KCY) 23. maddesiyle ilgili olarak 339.3 maddesine göre suç işlediği yönündeki suç duyurusunu onamıştır (KA. nr. 90/11 sayılı karar). Yargıç, suçlu olup olmadığının ana duruşma sonunda belirleneceği şekilde suç duyurusunun onanması için yeterli dayanağın bulunduğunu teyit etmiştir.
10. Mahkeme Heyeti başvurucunu itirazını temelden yoksun bularak reddetmiş (KA nr. 90/11 sayılı karar) ve yargıcın suç duyurusunun onayına ilişkin kararına karşı ancak savcı ve KCY'nin 317.2 maddesine göre suç duyurusu reddedildiğinde mağdur tarafça yapılabileceğini tespit etmiştir. Başvurucu bu karara karşı Yüksek Mahkeme'ye itiraz başvurusunda bulunmuştur.

11. Yüksek Mahkeme, Mahkeme Heyeti'nin yaptığı şekilde 13 Temmuz 2011 tarihinde oybirliğiyle yargıcın suç duyurusunun onayına ilişkin kararına karşı ancak savcı ve KCY'nin 317.2 maddesine göre suç duyurusu reddedildiğinde mağdur tarafça yapılabileceğini tespit ederek başvurusunun itiraz başvurusunu temelden yoksun bulmuş ve reddetmiştir.

Başvurucunun iddiaları

12. Başvurucu şu iddiaları ileri sürmüştür:
- a. Başvurucu, Yargıcın suç duyurusunu onayan 15 Haziran 2011 tarihli kararına itiraz edemediğinde itiraz hakkının ihlal etmiş;
 - b. Başvurucuya itiraz etmeye imkan verilmeyerek mahkemeye başvurma hakkının ihlal etmiş,
 - c. Davada müdahil taraflar arasında silahların eşitliği ilkesinin ihlal etmiş;
 - d. Başvurucuya göre KCY'nin itiraz hakkı tanınmasına rağmen Bölge Mahkemesi ile Yüksek Mahkeme'nin KCY'yi yanlış yorumlamışlardır.

Başvurunun kabul edilirlığının değerlendirilmesi

13. Başvurucu, Anayasa'nın 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 32. maddesi [Kanun Yolu Hakkı], 102. maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları] ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi [Adil Yargılanma Hakkı] ve 13. maddesi [Etkin Başvuru Hakkı] ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
14. Başvurucunun itirazıyla ilgili olarak Mahkeme, bir karara varabilmek için öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerektiğini tespit etmiştir.
15. Bu çerçevede Mahkeme, başvurusunun, Anayasa ile güvence altına alınmış hak ve özgürlüklerini ihlal etmesi durumları dışında Yüksek Mahkeme'nin olgu veya yasalarla ilgili yanlış yaptıklarına ilişkin şikayette bulunamayacağını tespit etmiştir. Bununla ilgili olarak Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararlar göz önünde bulundurulduğunda, dördüncü derece mahkemesi olmadığını vurgulamak ister. Hukuk mahkemelerinin rolü ve görevi usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanmasıdır (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
16. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
17. Mevcut davada başvuru, yargıcın suç duyurusunu onayan karara karşı itiraz başvurusunda bulunma imkânı verilmediğinden Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
18. Mahkeme bu doğrultuda Anayasa'nın 102.5 maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şunu belirlemiştir: "Yasalarla başka türlü belirlenmedikçe, mahkeme

kararına itiraz hakkı güvenceye bağlanmıştır". KCMUY'nin 317.2 maddesi başvuruçunun suç duyurusu onayına karşı itiraz hakkını öngörmemiştir. Ancak Bölge Mahkemesi ile Yüksek Mahkeme başvuruçunun itirazını dikkate almışlar fakat KCMUY'nin 317.2 maddesine göre suç duyurusu onayına karşı itiraz başvurusunda bulunulamayacağı kararını almışlardır. Söz konusu madde şunu belirlemiştir:

Suç duyurusu reddi kararına karşı üç yargıçtan oluşan bir heyet nezdinde savcı veya mağdur tarafından itiraz başvurusu yapılabilir.

19. Mahkeme devamında suç duyurusu onayının davanın görüşüldükten sonra alınacak kararıyla ilgili peşin bir hükmü olmadığını bu hususu KCMUY'nin 317. maddesi şu şekilde düzenlemiştir:

"Suç duyurusu onayına ilişkin olarak yargıcın aldığı tüm kararlar davanın esas görüşmesinden sonra kararları etkilemeyecek şekilde gerekçelendirilmelidir.

20. Aslında başvuruçucu, söz konusu kamu organı tarafından anayasal haklarının ihlal edildiğine ilişkin delillerle başvurusunu desteklememiştir. Usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfilik olduğunu gözlemlememiştir ((bkz. mutatis mutandis, Shub – Lituanya davası ile ilgili AIHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
21. Öyle ki İçtüzüğü'nün 36 (1) (c) kuralına göre başvurunun açıkça temelden yoksun olduğu ortaya çıkmaktadır. Söz konusu kural şunu belirlemiştir: *"Mahkeme istemleri yalnız şu hallerde görüşebilir: İstem açık bir şekilde isnat edildiği zaman".*
22. Eğer bu Mahkeme başvuruçunun yasaların, bu durumda KCMUY'nin, Anayasa uygunluk denetimi başvurusu yaptığı olgusunu dikkate alması durumunda, böyle bir başvuruda Anayasa'nın 113.2 maddesine sadece yetkili taraflarca yapılabileceğini tespit etmiştir. Öyle ki başvuruçucu Anayasa'nın 113.2 maddesine göre yetkili taraf değildir. Ancak başvuruçucu Anayasa'nın 113.8 maddesine göre Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmaya yetkili olan hukuk mahkemelerine böyle bir başvuruda bulunabilir.
23. Netice itibarıyla başvuru kabul edilmez olarak reddedilmelidir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.2 maddesi ve İçtüzüğün 36.1.c ile 56.2 kurallarına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 4 Mayıs 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE,
- II. Kimliğinin açıklanmamasına ilişkin talebinin REDDİNE karar verilmiştir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- IV. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Üye

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Ivan Čukalović, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza